

DOI 10.26886/2520-7474.2(66)2025.6

UDC: 378.637:016:78.432-053

FACTORY-SEMANTICAL STAGE OF FORMATION OF TEMBRAL-DYNAMIC HEARING OF STUDENTS OF ARTS FACULTIES OF UNIVERSITIES

Liu Hongyu, Postgraduate student

<https://orcid.org/0000-0005-6513-4311>

e-mail: leexin05@yahoo.com

Anatoly Avdievsky Faculty of Arts of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine

The article reveals the textural-semantic stage of the complex formation of musical ear of students of faculties of arts in the context of improving professional training at the university. Understanding the essence of the timbre-dynamic structural component of musical ear makes it possible to formulate it as the ability of future teachers of musical art to perceive and determine, recognize and imagine the entire palette of nuances of timbre coloring and fluctuations in the loudness of sound. The author points to the leading role of musical ear in the professional development of the personality of a teacher of musical art as an important factor in ensuring the effectiveness of all areas of professional training. The complex use of diagnostic tasks made it possible to reveal in the respondents the upward dynamics of the formation of the ability to recognize the strength of sound and its variability in the context of musical dramaturgy and form formation in experimental groups. The analysis of musical abilities conducted in the article allowed us to identify the main types of musical ear, as well as to assert the feasibility of a comprehensive study of its essence as an emotional and intellectual ability to perceive, retain in memory, imagine,

distinguish, analyze and reproduce with the help of a voice or a musical instrument acoustic vibrations caused by sound sources.

Keywords: *musical ear, future teacher of musical art, formative experiment, texture-semantic stage, comprehensive study.*

Аспірант, Лю Хунюй, Фактурно-семантичний етап формування тембрально-динамічного слуху студентів факультетів мистецтв університетів/ Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, Київ

Стаття розкриває фактурно-семантичний етап комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв у контексті вдосконалення фахового навчання в університеті. Осмислення сутності тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху уможлиблює її формулювання в якості спроможності майбутніх учителів музичного мистецтва сприймати й визначати, розпізнавати й уявляти всю палітру нюансів тембрального забарвлення й коливань гучності звучання. Автор вказує на провідну роль музичного слуху в професійному становленні особистості вчителя музичного мистецтва як важливого фактору забезпечення ефективності всіх напрямів фахового навчання. Комплексне використання діагностичних завдань дозволило виявити у респондентів висхідну динаміку сформованості здатності до розпізнавання сили звучання та її змінності у контексті музичної драматургії й формотворення в експериментальних групах. Проведений у статті аналіз музичних здібностей дозволив визначити основні різновиди музичного слуху, а також стверджувати про доцільність комплексного дослідження його сутності як емоційно-інтелектуальної здатності сприймати, утримувати в пам'яті, уявляти, розрізняти, аналізувати та відтворювати за допомогою

голосу або музичного інструменту акустичні коливання, спричинені звуковими джерелами.

Ключові слова: *музичний слух, майбутній вчитель музичного мистецтва, формувальний експеримент, фактурно-семантичний етап, комплексне дослідження.*

Вступ. Сучасні реалії розвитку педагогіки мистецтва у контексті глобальних змін освітнього простору України обумовлюють постійне оновлення суспільних вимог до фахової підготовки студентів факультетів мистецтв, на яких покладена важлива місія формування духовної культури підростаючого покоління. Виконання означених суспільних вимог вимагає перманентного вдосконалення фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема, в частині інтенсифікації розвитку музично-творчих здібностей, серед яких чільне місце займає музичний слух. Адже саме всебічно розвинений музичний слух відіграє провідну роль у професійному становленні особистості вчителя музичного мистецтва.

Комплексне використання діагностичних завдань дозволило виявити у респондентів висхідну динаміку сформованості здатності до розпізнавання сили звучання та її змінності у контексті музичної драматургії й формотворення в експериментальних групах. Тому основним завданням статті є формування музичного слуху в студентів факультетів мистецтв на засадах комплексного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми розвитку музичного слуху присвятили свої праці такі українські та зарубіжні дослідники, як А.Болгарський, Х.Гарднер, О.Єременко, О.Коваль, А.Козир, Н.Мозгальова, С.Науменко, О.Отіч, О.Рудницька, О.Ростовський, С.Садовенко, К.Сішор, О.Хоружа та ін. [4; 5; 6; 8; 9; 11; 12]. Науковці розглядали означену проблему під кутом

зору удосконалення музично-педагогічної освіти. Дослідження розвитку музичного слуху відбувалося частіше за все у контексті розвитку музичних здібностей, які, як правило, визначені як спеціальні здібності особистості. Учені, зазначаючи, що музичний слух відноситься до спеціальних здібностей особистості, стверджують, що цей феномен може формуватися, розвиватися й удосконалюватись у спеціально створених умовах музичної діяльності.

Метою статті є представлення на прикладі фактурно-семантичного етапу як відбувається процес комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв у контексті висвітлення спеціальних музичних здібностей.

Виклад основного матеріалу. На формувальному етапі експерименту було поставлено за ціль упровадити розроблену експериментальну методику, а також перевірити рівень її результативності. Фактурно-семантичний етап експериментальної методики було присвячено формуванню тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху за критерієм «Міра усвідомленості тембрально-динамічних характеристик звучання щодо створення художнього образу музичного твору». Осмислення сутності тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху уможлиблює її формулювання в якості спроможності майбутніх учителів музичного мистецтва сприймати й визначати, розпізнавати й уявляти всю палітру нюансів тембрального забарвлення й коливань гучності звучання.

Водночас, аксіоматичним є тісний взаємозв'язок тембрально-динамічного забарвлення звучання музичних творів із різновидами такого засобу музичної виразності, як фактура викладення музичного матеріалу. Серед різновидів музичної фактури можна, зокрема, назвати монодію, гомофонно-гармонічний, поліфонічний, акордовий, мішаний

склад музичної тканини тощо. Отже потужний вплив семантики тієї чи іншої фактури на тембрально-динамічне забарвлення музичного твору виражається в образно-творчому, формо-творчому, а також у жанрово-стильовому потенціалі цього засобу музичної виразності. В якості прикладу доречно навести такий різновид фактури, як поліфонічна, семантика якої, в залежності від типу багатоголосся – гетерофонічного, підголоскового, контрастного тощо, взаємодіючи з тембром та динамікою музичного твору, одночасно, окрім художньої образності, забезпечує формотворення (динамічна підготовка кульмінаційних моментів, кадансових зворотів та ін.) і детермінує жанрово-стильові межі, «відсилаючи» слухача в епоху «бароко» (контрастна та підголоскова поліфонія фуг І.С. Баха, Г.Ф. Генделя) в епоху Відродження (гетерофонія італійського мадригалу, вілланели) абощо.

Отже, саме тому, що на цьому етапі експериментальної методики комплекс методичних заходів було спрямовано на формування тембрально-динамічного компоненту музичного слуху, який відповідає у компонентній структурі за сприймання, розрізнення, визначення й уявлення художньо-образної й стильової семантики *тембрального й динамічного нюансування, закладеної в специфіці фактурного складу музичного твору, тому цей етап методики було визначено як фактурно-семантичний.*

На *фактурно-семантичному етапі* формування в майбутніх учителів музичного мистецтва музичного слуху було застосовано: вербальний метод словесної характеристики різноманітних нюансів сили й гучності звучання; аналітично-творче завдання «Аналіз динаміки і фактури музичного твору як провідних засобів формотворення»; словесний метод вербалізації асоціацій; бінарний метод, який інтегрував метод тембрального вправлення із вербальним методом поточного пояснення доцільності використання обраного тембру для розкриття стильової

семантики обраного музичного твору; метод порівняльного слухового аналізу музичних творів або їх фрагментів, виконаних різними інструментами, застосований за допомогою інформаційно-комунікаційних засобів.

І показник сформованості тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху – вияв здатності до розпізнавання сили звучання та її змінності у контексті музичної драматургії й формотворення. Комплексні методичні заходи, спрямовані на формування цього показника ставили на меті не тільки формування в студентів спроможності до констатації сили й гучності звучання, але й уміння розпізнавати коливання динамічних нюансів і відтінків звучання, а також усвідомлювати їх роль для музичного синтаксису, кульмінаційних моментів музичної форми тощо.

Для формування цього показника активно залучався вербальний метод словесної характеристики різноманітних нюансів сили й гучності звучання, який, як правило, застосовувався у процесі інтерпретаційної роботи під час індивідуальних занять з курсів «Спеціальний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Вокал», «Постановка голосу», а також під час групових занять з курсів «Хоровий клас», «Оркестровий клас».

Також вельми ефективним виявилось застосування спеціально розробленого і упровадженого аналітично-творчого завдання «Аналіз динаміки і фактури музичного твору як провідних засобів формотворення». Це аналітично-творче завдання було застосовано в контексті одного з чинників інтеграції ряду навчальних дисциплін, а саме: «Аналіз музичних творів» – для поточного відпрацювання умінь аналізу музичної форми (самостійна робота); «Народознавство та музичний фольклор України» – для відпрацювання умінь аналізу фольклорного твору (тематичний модульний контроль); «Хорове

диригування» – для допомоги у роботі із створення анотації вокально-хорового твору (згідно до вимог державного іспиту з «Хорового диригування» - підсумкова атестація); «Спеціальний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Хоровий клас», «Постановка голосу», «Вокал», «Оркестровий клас» – для удосконалення інтерпретаційної роботи в частині аналізу засобів музичної виразності.

З метою оптимізації виконання студентами цього аналітично-творчого завдання, побудованого на комплексі образно-демонстраційних, вербальних та теоретичних методів, було розроблено базовий план-схему. Базовий план-схема аналітично-творчого завдання «Аналіз динаміки і фактури музичного твору як провідних засобів формотворення» включав три групи завдань, кожна з яких ґрунтувалась на певній групі методів мистецького навчання, спрямованих на відпрацювання групи відповідних умінь.

Перша група завдань спрямована на формування умінь вслуховуватися в розвиток динаміки музичного твору, одночасно фіксуючи у свідомості вплив динаміки на побудову драматургічного розвитку і на межі структурних підрозділів музичної форми. Впровадження групи завдань проходило за наступним планом: перше ознайомче прослуховування музичного твору (метод демонстрації музичного твору); прослуховування запропонованого для аналізу музичного твору, слідкуючи під час прослуховування за особливостями динамічного розвитку – акцентами, синкопами, підйомами й спадами гучності звучання тощо. Повторне прослуховування музичного твору (метод демонстрації музичного твору), відмічаючи в нотному тексті такти, які містять поточні кульмінації і головну кульмінацію – «точку золотого перетину». Втретє прослуховування запропонованого для аналізу музичного твору, відмічаючи в нотному тексті такти, які

завершують одні і з яких розпочинаються наступні частини музичної форми, зокрема, періоди.

Друга група завдань спрямована на формування та відпрацювання умінь музично-теоретичного аналізу музичної драматургії і форми музичного твору. Аналіз форми музичного твору (теоретичні методи аналізу, конкретизації, узагальнення). *Виконання таких завдань:* проаналізувати письмово форму музичного твору, конкретизуючи за допомогою нумерації тактів можливі структурні підрозділи. Сформулювати узагальнене визначення форми, на кшталт: проста 2-частинна, складна 3-частинна, «Сонатне алегро», «Рондо» тощо. Аналіз впливу динаміки на розгортання музичної драматургії у відповідності до визначених структурних підрозділів форми музичного твору (теоретичні методи аналізу, порівняння, абстрагування, конкретизації, узагальнення). Письмово проаналізувати динаміку музичного твору у контексті забезпечення драматургічного розвитку, конкретизуючи засоби динаміки (*crescendo*, *diminuendo*, акценти, синкопи тощо) згідно до етапів драматургічного розвитку, базованих на встановлених попередньо кульмінаціях, із зазначенням нумерації тактів. Абстрагування і класифікація етапів драматургічного розвитку за конкретизованими структурними підрозділами форми музичного твору (теоретичні методи абстрагування, конкретизації, класифікації). Письмово абстрагувати структурні підрозділи музичної форми із зазначенням нумерації тактів. Класифікувати етапи драматургічного розвитку у відповідності до поточних кульмінацій і «точки золотого перетину» за окресленими структурними підрозділами форми музичного твору. Точно вказати, в якому структурному підрозділі знаходиться та чи інша поточна кульмінація, в якому – «точка золотого перетину».

Третя група завдань спрямована на формування умінь музично-теоретичного аналізу фактури музичного твору як семантичної

ознаки мистецько-стильового напрямку. Комплексний аналіз і конкретизація різновидів фактури музичного твору (теоретичні методи аналізу і конкретизації). Необхідно виконати такі завдання: письмово проаналізувати склад музичного твору, конкретизуючи із зазначенням нумерації тактів всі різновиди фактури, які застосовує композитор протягом усього твору. Узагальнити семантику та конкретизацію ознак музичного стилю. Класифікувати різновиди фактури згідно до жанрово-стильових ознак музичного твору (теоретичні методи узагальнення, конкретизації і класифікації). Конкретизувати характерні риси визначеного стилю. Вкажіть, які різновиди фактури, застосовані композитором, слугують створенню жанрово-стильових ознак музичного твору.

Контрольні зрізи, за допомогою яких було проведено діагностування рівнів сформованості тембрально-динамічного компонента музичного слуху щодо І показника – вияву здатності до розпізнавання сили звучання та її змінності у контексті музичної драматургії й формотворення – під час формувального та контрольного експериментів, були реалізовані із застосуванням діагностичного інструментарію, який містив діагностичні завдання: базоване на бінарному методі, який інтегрує метод демонстрації музичного твору із методом вербальної характеристики різних нюансів сили звучання у контексті поточного аналізу музичної форми і драматургії (інтеграція навчальних курсів «Аналіз музичних творів», «Спеціальний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Хорове диригування», «Хоровий клас», «Постановка голосу», «Вокал», «Оркестровий клас», «Асистентська практика», «Методика викладання дисциплін кваліфікації»); базоване на бінарному методі, який інтегрує метод демонстрації музичного твору із методом вербальної характеристики динамічних коливань у контексті поточного аналізу

музичної форми і драматургії (інтеграція навчальних курсів «Аналіз музичних творів», «Спеціальний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Хорове диригування», «Хоровий клас», «Постановка голосу», «Вокал», «Оркестровий клас», «Асистентська практика», «Методика викладання дисциплін кваліфікації»); базоване на бінарному методі, який інтегрує метод демонстрації музичного твору із методом вербальної характеристики динаміки як засобу музичної виразності (інтеграція навчальних курсів «Аналіз музичних творів», «Спеціальний музичний інструмент», «Додатковий музичний інструмент», «Хорове диригування», «Хоровий клас», «Постановка голосу», «Вокал», «Оркестровий клас», «Асистентська практика», «Методика викладання дисциплін кваліфікації»).

Комплексне використання цих діагностичних завдань виявило в респондентів на високому й середньому рівнях висхідну динаміку сформованості в студентів здатності до розпізнавання сили звучання та її змінності у контексті музичної драматургії й формотворення в експериментальних групах, у той час, як динаміка сформованості тембрально-динамічного компоненту музичного слуху згідно до I показника на низькому рівні демонструвала низхідну тенденцію.

Подальше формування тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху за критерієм «Міра усвідомленості тембрально-динамічних характеристик звучання щодо створення художнього образу музичного твору» було спрямовано формування умінь визначення характерних семантичних та стильових особливостей тембру як засобу музичної виразності, наявність яких було окреслено в якості II показника сформованості цього компоненту. Зокрема, для формування цих умінь за допомогою словесного методу вербалізації асоціацій було забезпечено інтеграцію навчальних дисциплін «Оркестровий клас», «Хоровий клас», «Вітчизняна та всесвітня історія

музики». Як приклад застосування цього методу під час групових аудиторних занять з означених дисциплін доцільно навести роботу над вокально-хоровим твором М.Вербицького на слова Т.Шевченка «Заповіт», що провадилась в межах підготовки цього твору до виконання під час звітнього концерту факультету мистецтв імені А.Авдієвського в Національній філармонії України.

Під час опрацювання означеного твору мішаним хором факультету, зокрема, у процесі його інтерпретаційного опрацювання, вельми важливе місце займала робота над тембром кожної хорової партії, а також над тембром сумісного звучання усього колективу. У процесі цієї роботи хормейстер пропонував студентам усно порівняти тембральне забарвлення, необхідне, на думку студентів, для еталонного виконання «Заповіту», залучаючи індивідуальні асоціативні образні порівняння, епітети, які характеризують тембр звучання.

Студентка Наталя Н. для характеристики доцільного тембрального забарвлення партій I та II сопрано використала епітет «срібний тембр звучання», для партії альтів – «золотий тембр звучання», протиставивши їх «алюмінієвому звучанню». Почувши останній епітет всі студенти засміялись, але зрозуміли, що звучання має бути благородним, прикритим, таким, що сукупно залучає головні та грудні резонатори – тобто тембр звучання голосів означених партій має бути благородним, як «благородні метали», на відміну від різкого звучання, яке нагадує дзижчання. Студент Ігор П. також відкинув можливість різкого, дратівливого звучання партії тенорів, вказавши на неможливість співу «як виделкою по склу». Студент Василь П., характеризуючи партію басу, асоціював оптимальний тембр її звучання, до якого треба прагнути, із оксамитом.

Аналогічно словесний метод вербалізації асоціацій було застосовано під час роботи над «Заповітом» в студентському

оркестровому колективі на заняттях з «Оркестрового класу». Під час занять з музично-теоретичної дисципліни «Вітчизняна та всесвітня історія музики» після аналізу та слухання цього твору студентам було запропоновано охарактеризувати епітетами та порівняннями семантику звучання цього твору, визначивши також, як саме композитор використав такий засіб музичної виразності, як фактура, характеризуючи епічний стиль музичної драматургії.

Також для формування в студентів умінь визначення характерних семантичних та стильових особливостей тембру як засобу музичної виразності було застосовано бінарний метод, який інтегрував метод тембрального вправлення із вербальним методом поточного пояснення щодо доцільності використання обраного тембру для розкриття стильової семантики обраного музичного твору, а також для його жанрово-стильової характеристики. Під час інтегративного використання цього бінарного методу у процесі індивідуальних занять з навчальних дисциплін «Вокал», «Постановка голосу», «Спеціальний музичний інструмент» студентам пропонувалось під час вокального або інструментального вправлення підібрати й продемонструвати доцільний тембр, а потім вербально пояснити доречність застосування саме цього тембру для транслявання слухацькій аудиторії стильових особливостей твору.

Ефективним під час упровадження виявилось сумісне залучення інформаційно-комунікаційних засобів із методом порівняльного слухового аналізу музичних творів або їх фрагментів, виконаних різними інструментами. Для застосування цього методу проводилась підготовча робота, яка передбачала віднайдення й запис на електронний пристрій одних і тих же музичних творів у виконанні духових, струнних, клавішних інструментів. Зокрема, цікавим виявився досвід співставлення студентами «Алеманди» І.С. Баха з партити соль мажор у виконанні

фортепіано, саксофону й флейти. Студенти, колективно порівнюючи, аналізуючи й обговорюючи вплив тембрів цих інструментів на стильову характеристику алеманди, дійшли висновку, що фортепіанне виконання цього твору одразу ж забезпечує розпізнавання стилю «бароко», флейтове звучання є настільки рафінованим, що відносить слухача до стилю «рококо», у той час, як тембр саксофону повністю змінює жанрово-стильове сприйняття цього твору, осучаснюючи його звучання.

У **висновках** доцільно зазначити, що визначення рівнів сформованості тембрально-динамічного структурного компоненту музичного слуху в респондентів контрольних та експериментальних груп було використано комплекс діагностичних заходів, що включав: діагностичне завдання, базоване на бінарному методі, який інтегрує метод демонстрації інструментальних творів із методом вербальної характеристики тембрального забарвлення; діагностичне завдання, базоване на бінарному методі, який інтегрує метод демонстрації вокальних або хорових творів із методом вербальної характеристики тембрального забарвлення вокальних та хорових партій означених творів у контексті забезпечення музичної виразності під час інтерпретації; метод порівняльного аналізу регістрових, фактурних, ладових та темпо-ритмічних елементів тембру; методика І.Грінчук, О.Бурської «Діагностика музично-виконавського мислення: інструментарій».

Комплексне використання наведених вище діагностичних методів в експериментальних групах виявило висхідну динаміку сформованості умінь визначення характерних семантичних та стильових особливостей тембру як засобу музичної виразності, що засвідчило ефективність змодельованого і упровадженого педагогічного інструментарію. Про це свідчить позитивна динаміка кількісних та якісних показників

структурних компонентів музичного слуху студентів факультетів мистецтв університетів.

Література:

1. Бех І.Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ. Чернівці: «Букрек», 2018. 320 с.

2. Грінчук І., Бурська О. Проблеми музичного мислення: теорія і методика розвитку. Діалектика музичного логосу та ейдосу: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 224 с.

3. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне: Волинські обереги. 2011. 552 с.

4. Заїка О.Я. Розвиток художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів засобами концертно-виконавської діяльності: дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.02. «Теорія та методика музичного навчання». Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. 258с.

5. Коваль О.В. Формування музичних здібностей школярів: психолого-педагогічний аспект. Наукові записки НДУ ім. М.Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2018. № 1. С. 26-32.

6. Козир А.В. Виконавсько-хоровий аналіз обробок українських народних пісень. Навчально-методичний посібник. Київ: від-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. 184 с. С.93-117.

7. Масол Л.М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.

8. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна і мистецька: навч. посібник. Київ, 202. 270 с.

9. Хоружа О.В. Застосування українських народних пісень в обробці Анатолія Авдієвського у процесі викладання курсу «Народознавство і музичний фольклор України». Мистецько-освітні обрії творчості Анатолія Авдієвського. Навчально-методичний посібник. Київ: від-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. 184 с. С.85-92.

10. Ярошинська О. Освітній простір вищого навчального закладу як континуум для проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх фахівців. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ, 2014. Вип. 35(88). С. 558-567.

11. Fallows S. Integrating Key Skills in Higher Education: Employability, Transferable Skills and Learning for Life. UK: Kogan Page Ltd., 2000. 270 p.

12. Havrilova, L., Kozyr, A., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS ANPPOM's Eletronic Journal. Vol 26, 2020, No 1.

References:

1. Bekh I.D. Personality on the path to spiritual values: monograph. Kyiv. Chernivtsi: "Bukrek", 2018. 320 p.

2. Grinchuk I., Burska O. Problems of musical thinking: theory and methods of development. Dialectics of musical logos and eidos: Teaching and methodological manual. Ternopil: Textbooks and manuals, 2008. 224 p.

3. Goncharenko S.U. Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary. Rivne: Volynski oberegi. 2011. 552 p.

4. Koval O.V. Formation of musical abilities of schoolchildren: psychological and pedagogical aspect. Scientific notes of the National State University named after M. Gogol. Psychological and pedagogical sciences. 2018. No. 1. P. 26-32.

5. Zaika O.Ya. Development of artistic and creative abilities of future teachers by means of concert and performing activities: dissertation, candidate of pedagogical sciences: speciality 13.00.02. "Theory and methodology of musical education". Kyiv: National Polytechnic University named after M.P. Dragomanov, 2013. 258p.

6. Kozyr A.V. Performance and choral analysis of arrangements of Ukrainian folk songs. Teaching and methodical manual. Kyiv: Publishing house of NPU named after M.P. Dragomanov, 2017. 184 p. P.93-117.

7. Masol L.M. Artistic and pedagogical technologies in primary school: unity of teaching and upbringing. Kharkiv: "Madrid Printing House", 2015. 178 p.

8. Rudnytska O.P. Pedagogy: general and artistic: teaching manual. Kyiv, 202. 270 p.

9. Khoruzha O.V. Application of Ukrainian folk songs in arrangements of Anatoly Avdievsky in the process of teaching the course "Ethnographical studies and musical folklore of Ukraine". Artistic and educational horizons of the work of Anatoly Avdievsky. Teaching and methodical manual. Kyiv: NPU named after M.P. Dragomanov, 2017. 184 p. P.85-92.

10. Yaroshynska O. Educational space of a higher educational institution as a continuum for designing the educational environment of professional training of future specialists. Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and general education schools: collection of scientific works. Zaporizhzhia: KPU, 2014. Issue 35(88). P. 558-567.

11. Fallows S. Integrating Key Skills in Higher Education: Employability, Transferable Skills and Learning for Life. UK: Kogan Page Ltd., 2000. 270 p.

12. Havrilova, L., Kozyr, A., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS ANPPOM's Eletronic Journal. Vol 26, 2020, No 1.

Citation: Liu Hongyu (2025). FACTORY-SEMANTICAL STAGE OF FORMATION OF TEMBRAL-DYNAMIC HEARING OF STUDENTS OF ARTS FACULTIES OF UNIVERSITIES. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 2(66). doi: 10.26886/2520-7474.2(66)2025.6

Copyright Liu Hongyu ©. 2025. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is

cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.